

Utraden se vléshe
Na pare terpin:
Svonovi, svonite;
Domu ga spremite;
Gré 's déla in teshe
Adamovi fin. Potozhnik.

Srēča in nesrēča.

(Povēdka.)

Nēki kmet se je peljal z svojim hlapzom v gojzd po derva. Hlapec je prēdej konja jahal, kmet je pa na kōlih v košu ležal. Ko sta tako že precēj dalje prišla, zavpije hlapec nazaj kmētu: „Gospodar! Zajic nama je vprēk pōti skočil.“ — „Če je taka,“ je djal kmēt, ki je še poln vrāže ali prasnoverstva bil, „pa nazaj obērni. Kadar komu zajic vprēk pōti skōči, pomēni nesrēčo! Danas hočeva kaj družiga dēlati.“

Hlapec pomaje z glavo, oberne kōla in jih domu tira. Sledēče jutro se spet napravi v gojzd, de bi to, kar sta včeraj zalēnila, z povikšano pridnostjo popravila. Ko se že nekaj časa peljeta, spet hlapec zavpije kmētu: „Gospodar! glejte, zdaj nama je pa volk vprēk pōti skozhil.“ — „Volk?“ vpraša kmet veselo, „ako je taka, hlapec, le vesel tiraj naprēj. Kadar človeku volk vprēk pōti skōči, pomēni srēčo. Danas hočeva v gojzdu veselje imēti. Nočeva se kesāti, de sva se včeraj vernila.“

Hlapec se mu je posmehoval in tako odideta v gojzd. Došavši tje privēžeta konja k deblu, odideta dalje v gojzd in nekaj časa prav pridno dēlata. — Ko sta dosti nasēkala, odide hlapec po konja in voz, de bi naložila in se domu vernila. Ali došavši na mēsto, kjer sta konja popustila, zagleda kaj? — volka, ki je konja umōril in se zdaj nad njim masti.

Hlapec hitro k svojimu gospodarju nazaj teče rekoč: „Gospodar, pojdite sim! Srēča, katero ste danas previdili, je pri vašim konju.“ — „Kaj ēe to rēči?“ vpraša kmet, kateri hlapza ni razumel. „To ēe rēči,“ odgovōri hlapec in pokaže rasmesarjeniga konja, nad kteriga mesam se je volk mastil, de je srēča rēs v konju!“

Gospodar zdaj dobro spoznā bēdost prasnoverstva, ker je bil preprizhan, de bi mu zajiz ne bil konja vjēdel. *

Urno, kaj je noviga?

(Hudodēlzi v zerkvi.) Pred kratkim sta prišla dva imenitno obležena zhloveka v kapuzinarfki klofhter v Pragi in sta hotla zerkveno sakladnizo (Schatzkammer) ogledati. Star duhoven in mēshnar sta ju v to hrambo peljala, kjer jima je posebno ena monfhtanza tako dobro dopadla, de jo je eden na papir rifati sazhēl. Kjer pa perviga pol dnē nista mogla svojiga namena dosežhi, prideta fhe drugi dan, s isgovoram, rifanje dokonzhati. Ali med tem, ko edin rifa, drugi nanagloma palizo s fvinzam salito is oblazhila potegne in meshnarja na tla pobije; uni se pa duhovniga loti. Na vpitje se je k frezhi kmalo vezh ljudi vkup sbralo, ki fo eniga hudodēlzov prijeli; drugi jo je pa potegnul. Pa tudi tega fo bliso klofhtera vjeli. — Tako bota svita roparja saflusheno kasen prejela, kterima ni ne sveti kraj, ne zhaftilivost duhovniga hudobije v ferzu satreti samogla.

Osnanilo knjig.

Henrik Frajer, varh kranjfkiga musēuma v Ljubljani, je dal natisniti bukvice, ki se imenujejo: Fauna der in Krain bekannten Wirbelthiere, als: Säugethiere, Vögel, Reptilien und Fische nach Cuviers System geordnet, mit Abbildungs-Citaten und Angabe des Vorkommens. Nebst einem vollständigen Register der lateinischen, deutschen und kranjfschen oder slavischen Namen. Laibach 1842. 8vo. 90 strani. Zena teh bukviz pri isdajatlu je 30 krajzarjev.

Dojivnih shival s domazhimi vrēd je 50 sasnānjanih; ptizhev 268 plemēn; med njimi se fhteje deshelnih 170, povōdnh 98; golās en je 26; szhafama bo fātevilno vezhji. Kazhe, martinzhki, shabe, krote, pupki se bodo gotovo nāfhli, ki fo nam nesnāni. Posebno imenitna je mozharila ali zhlovēfhka ribiza, ktera se do danāfh-

niga snanja, po zelim svetu nikjer drugje ne najde, kakor na Krajnfkim v podsemeljfkih vōdah. Povōdenj ali hude plohe deshevna vremena, jih posebno per Satizhini is isvirkov na dan pernefejo.

Krajnfke vodē rodijo 32 raslōzhnih, Krajnzam snanih rib. Med malimi ribizami fo gotovo fhe nesnāne, neimenovāne.

Eno ali drugo imē poljubno hitro najdi, fo na konzu bukviz kasāla v treh jesikih: latinfko, nemfhko in krajnfko; fhtevke kashejo fran in verfo, verfe pa staniha, kjer se tē shivali redijo ali dobijo.

Kako je pa Frajer v teh bukvizah vfako shival popisal, ta le pregled kashe:

Capella Rupicapra, Gemse. pezhni damjek. antilope rupicapra L. kranjfsch: gamf, pezhna kōsa, damjek P. Marc. icon. Buff. XII. 16 Schreb. 279.

In den Steiner Alpen, auf der Skuta, Wocheiner Alpen, pod Kopizo, am Triglav, Mangart, Kēpa oder Mittagkogel ob Lengenfeld. ali pa:

Salmo C. Forelle kr. postērev.

S. Huho L. Hauchforelle, fulz postērev, Huchen, Huech, kr. fūlz, windisch rot.

In Flüssen und Seen; in der Save, Gradafhiza, Stangenwald Reka, Steiner Feistritz, Buhin, Shirmanza.

Vefelo je, de je uzhenōft stvaril sploh zhesdalje bolj sposnana; in de si uzheni persadēvajo to snanje povfod, kolikor je mogōzhe rasfhiriti. Pofēbni perpomōzhki fo hranifha nabirkov stvarjenih rezhi. Nar gotōvfhi, nar hitrēvfhi poduzheuje rasfhirjajo; famōuku perlōshnost dajo, pa tudi shelje obudijo, sa fkerbno prefhkōvanje svoje deshele ali domazhije. Od te refnize preprizhani fo v vezh krajih take hrambe ali musēume *) napravili, postavim v Ljubljani, kjer se vse te shivali najdejo, ktere fo v teh bukvizah popisane. V Gradzu na Shtajarfkim tak musēum Johaneum imenujejo, v zhaft svitliga nadvajvoda Jauesa.

*) Ljubljankfo musēum fo v lētu 1821 naredili. K njegovimu vftanovljenju fo zhaftiti gospod grof Franz Josef Hohenwarth z. k. kljuzhār, vrēdno isflushen povfētovavez ilirfkiga poglavarftva i. t. d. i. t. d. nar vezh perpomogli. Vfako leto se nabirki tega hranifha pomnoshijo, ki je she sdaj polno lepih in imenitnih rezhi naturftva in rokodelftva vfake mnōge. Torej vfakimu perporozhimo, museum ogledati, in gotovo je, de ga bo vefelilo, kar bo tukaj vidil. — Ob nedeljnih in zhetertkih pred poldne je sa ogled odpert; vfakdo ga smē saftojn ogledovati. Ravno v tifti hifhi, kjer je fhola, je tudi to hranifhe viditi. Vefelilo naf je fhifhati, de je she vezh nedelj veliko ljudi is deshele prihflo, pelikana ogledovati, kteriga smo v 21. listu osnānili.

Vzhredaithtvo.

Shitni kup.	U Ljubljani		U Krajnju	
	20. grudna.		18. grudna.	
	fl.	kr.	fl.	kr.
1 mernik Pthenize domazhe	1	16	1	27
1 „ „ banafhke	1	27	1	26
1 „ Turfhize . . .	—	—	1	6
1 „ Sorfhize . . .	—	—	—	—
1 „ Ershi . . .	1	2	1	6
1 „ Jezhmena . . .	—	57	1	—
1 „ Profa . . .	1	2	1	5
1 „ Ajde . . .	1	5	1	12
1 „ Ovfa . . .	—	57	—	40

Zena prefhizhev v Krajnju 18. grudna: Prefhizhi do 1 zenta 40 funtov, po 4 1/2 krajzarje funt. „ zhes 1 zent 40 funtov po 5 in 5 1/2 krajzarjev funt.

Danāfhnimu listu je drugi spifek imēn delēshnikov tēh noviz perdjān.